

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/57/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120273454
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6120273454.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Romana Tichého, v právnom spore žalobcu: Čamot, s. r. o., so sídlom Krásno nad Kysucou 207, 023 02 Krásno nad Kysucou, IČO: 51 113 112, zastúpeného právnym zástupcom Burian & partners, s. r. o., so sídlom V. Tvrdeho 819/1, 010 01 Žilina, IČO: 47 254 483, proti žalovanému: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. B. XXX/X, XXX XX E., zastúpenému právnym zástupcom Advokátska kancelária M Kojtalová, s. r. o., so sídlom Antona Bernoláka 51, 010 01 Žilina, IČO: 47 258 608, o zaplatenie 50.000,- eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 41C/58/2020-88 zo dňa 10. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Žilina (ďalej „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 41C/58/2020-88 zo dňa 10. 06. 2021 žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení konštatoval, že žalobca (pôvodný žalobca F. G., bytom H. I. H., poznámka odvolacieho súdu) sa žalobou doručitou okresnému súdu dňa 29. 07. 2020 domáhal voči žalovanému zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 50.000,- eur na základe záložnej zmluvy zo dňa 30. 06. 2016 a jej dodatku zo dňa 23. 03. 2017, uzavretej medzi ním ako záložným veriteľom a žalovaným ako záložcom. Zmluvnú pokutu si uplatnil na základe čl. VII. ods. 6, 7, čl. VIII. ods. 4 záložnej zmluvy v súvislosti s vyhlásením žalovaného v záložnej zmluve, že záloh netvorí predmet jeho BSM, pričom následne mu bola doručená žaloba F. D. (správne F., poznámka odvolacieho súdu) C., ktorou sa domáhala určenia, že záložné právo k špecifikovaným nehnuteľnostiam nevzniklo a neexistuje, a to z dôvodu, že tieto sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. V priebehu konania následne žalobca uviedol, že v zmysle záložnej zmluvy bol žalovaný povinný zabezpečiť peňažnú pohľadávku zálohom, ktorý netvorí predmet BSM, čo bolo z jeho strany porušené.

3. Žalovaný nárok uplatnený žalobou neuznal. Uviedol, že zmluvnou pokutou môže byť zabezpečená len povinnosť, z ktorej môže vzniknúť nárok, t. j. taká povinnosť, ktorú možno vymáhať žalobou na súde alebo iným spôsobom. Žalobca definuje porušenie povinností na jeho strane vyhlásením zakotveným v hlavnom záväzku, pričom nie je zrejmé, akého porušenia akej právnej povinnosti sa mal vo vzťahu k žalobcovi vydaním vyhlásenia dopustiť. Žalobca nevymedzil konkrétnu povinnosť, vyplývajúcu zo zmluvy, ktorú mal porušiť, aby žalobcovi platne vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty.

4. Citujúc ust. § 34, § 35, § 37 ods. 1, 2, § 544 Občianskeho zákonníka súd žalobu zamietol.

5. Vychádzajúc z ust. § 34 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že prehlásenie žalovaného v článku VII. ods. 6 záložnej zmluvy, v znení dodatku, nemožno považovať za právny úkon vedúci ku vzniku,

zмене alebo zániku práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Takéto prehlásenie účastníka zmluvy nemá podľa právneho poriadku Slovenskej republiky charakter zmluvnej podmienky a nepravdivosť prehlásenia nezakladá porušenie zmluvy. Takéto prehlásenie možno hodnotiť skôr iba ako uistenie strany zmluvy, nie ako zmluvnú povinnosť, resp. zmluvné dojednanie. Takéto prehlásenie nie je samo osebe právne záväzná. V prípade nepravdivého prehlásenia osoba dotknutá, t. j. žalobca, by mala prípadne právo na odstúpenie od zmluvy alebo iné nároky, nie právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka. Uvedené ustanovenie nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty viaže na prípady porušenia konkrétne vymedzenej zmluvnej povinnosti. Pravdivosť, respektíve nepravdivosť prehlásenia nemožno považovať za zmluvnú povinnosť. Čl. VII. ods. 6 zmluvy, v spojení s čl. VIII. ods. 4 zmluvy vo vzťahu k nároku na zmluvnú pokutu preto možno vyhodnotiť aj ako neplatné dojednanie. V danej veci konkrétna povinnosť zo zmluvy, od ktorej žalobca odvodzuje svoj nárok, nevyplýva.

6. Vychádzajúc z uvedených právnych záverov okresný súd nepovažoval za potrebné pre rozhodnutie veci vykonať výsluch strán sporu a zisťovať ich vôľu ako žiadal žalobca. Uviedol, že z obsahu zmluvy, výzvy na zaplatenie zmluvnej pokuty a obsahu samotnej žaloby vyplýva, že žalobca si nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty uplatňuje od údajnej nepravdivosti prehlásenia žalovaného. V predsúdnom konaní a ani v žalobe žalobca nešpecifikoval konkrétnu povinnosť žalovaného, ktorá mala byť porušená. Povinnosť ako ju žalobca koncipoval až následne v konaní (v replike), a to povinnosť zabezpečenia peňažnej pohľadávky zálohom, ktorý netvorí predmet BSM, z obsahu zmluvy nevyplýva a takúto konštrukciu žalovaný v konaní aj účinne poprel. Podmienkou pre to, aby mohol súd v súdnom konaní vykladať vôľu a prihliadnuť k vôli účastníkov zmluvy je, aby nebola v rozpore s tým, čo vyplýva z jazykového vyjadrenia úkonu. Výkladom podľa § 35 Občianskeho zákonníka možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním prejav vôle dopĺňovať. Z obsahu zmluvy a žaloby vyplýva, že žalobca svoj nárok odvodzuje od nepravdivosti prehlásenia žalovaného, nie od porušenia konkrétnej zmluvnej povinnosti zakotvenej v danej zmluve. Výsluch strán sporu považoval okresný súd za nadbytočný aj vzhľadom na právny záver, že prehlásenie nie je právnym úkonom podľa § 34 Občianskeho zákonníka. Navyiac okresný súd konštatoval, že v čase jeho rozhodovania žalobca ani nepreukázal, a teda neunesol dôkazné bremeno, že dotknuté prehlásenie žalovaného bolo aj skutočne nepravdivé. Len tvrdenie o podanej žalobe manželky žalovaného takýto záver neodôvodňuje, resp. nepreukazuje.

7. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a žalovanému ako úspešnej strane konania priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, ktorým sa domáhal jeho zmeny, prípadne iného právneho posúdenia.

9. Nesúhlasil s právnym názorom okresného súdu o nemožnosti hodnotenia prehlásenie ako porušenia zmluvnej povinnosti, na základe čoho je dojednanie zmluvnej pokuty neplatné. Uviedol, že v zmysle čl. VII. ods. 6 záložnej zmluvy v znení jej dodatku, s poukazom aj na čl. VII. ods. 7 zmluvy bol žalovaný povinný zabezpečiť peňažnú pohľadávku zálohom (nehnuteľnosťami), ktorý netvorí predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo bolo zo strany žalovaného porušené. Poukázal na ust. § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je potrebné právne úkony vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil. Na preukázanie uvedeného navrhol výsluch strán sporu, k čomu však prvoinštančný súd nepristúpil a tento dôkaz nevykonal.

10. Vzhľadom na uvedené skutočnosti došlo podľa žalobcu v konaní k vadám uvedeným v § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f) a h) C. s. p.

11. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdiť.

12. Odvolanie žalobcu nepovažoval za dôvodné, ani odôvodnené. Podľa žalovaného súd svojím postupom neodňal žiadnej zo strán právo na spravodlivý súdny proces. V prejednávanej veci súd postupoval v súlade so zásadou účelnosti civilného konania, v súlade s ktorou vyhodnocoval potrebu vykonania dôkazov navrhovaných zo strany žalobcu a zároveň sa vysporiadal s tým, prečo dôkazy, ktoré navrhol žalobca, nevykonal. Uvedeným postupom podľa žalovaného súd neodňal žalobcovi ako strane konania možnosť pred súdom konať, preto nie je možné stotožniť sa s názorom žalobcu o naplnení odvolacích dôvodov ním konkretizovaných.

13. Podľa žalovaného napadnutý rozsudok okresného súdu je vecne a právne správny. Žalovaný zotrval na svojej argumentácii produkovanej v rámci konania pred súdom prvej inštancie a stotožnil sa s názorom, že prehlásenie účastníka zmluvy, na podklade ktorého sa žalobca voči nemu domáha

zaplatenia zmluvnej pokuty, nemá charakter zmluvnej podmienky a nepravdivosť prehlásenia nezakladá porušenie zmluvy s následkom vzniku nároku žalobcu ako oprávneného na zmluvnú pokutu. Dojednanie o zmluvnej pokute pre prípadné nepravdivé prehlásenie preto nemožno považovať za platné s poukazom na ust. § 544 Občianskeho zákonníka.

14. Žalobca v replike (vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného) zotrval na podanom odvolaní a zopakoval skutkové tvrdenia v ňom uvedené.

15. Žalovaný v duplike (vyjadrenie k replike) uviedol, že žalobca sa odvoláva na údajné porušenie zmluvnej povinnosti, pre ktorú si voči nemu zmluvnú pokutu neuplatnil. Výklad citovaného písomného dojednania nemá oporu ani v ustanovení § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako to deklaruje žalobca. V ďalšom žalovaný zopakoval svoje tvrdenia uvedené vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu.

16. Ďalšie vyjadrenia neboli sporovými stranami v odvolacom konaní produkované.

17. Uznesením č. k. 8Co/57/2022-184 zo dňa 27. 02. 2024 odvolací súd pripustil, aby na miesto pôvodného žalobcu F. G., bytom X. XXXX XXX/XXX, H. I. H., vstúpil ako nový žalobca Čamot, s. r. o., so sídlom Krásno nad Kysucou 207, IČO: 51 113 112 z dôvodu, že žalobca pohľadávku, ktorá je predmetom sporu, postúpil na uvedenú spoločnosť.

18. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) následne, po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, prihliadajúc zároveň na vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380, § 379 C. s. p.), a tento podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

19. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, odvolania žalobcu, následných podaní strán konania a obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie, spôsobom zodpovedajúcim kontradiktórnej povahe konania, z vykonaného dokazovania správne zistil skutkový stav veci, ktorý následne i správne právne posúdil. Okresný súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam jasne, zrozumiteľne a logickým spôsobom vysporiadal so všetkými skutočnosťami relevantnými pre rozhodnutie, a toto spĺňa zákonné kritériá odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 C. s. p. Odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Odvolanie žalobcu vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné, keď žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, s ktorými by sa nebol vysporiadal už súd prvej inštancie a ktoré by mali vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

20. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie prezentovanými v bodoch 12., 13. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vyslovil záver, že prehlásenie žalovaného v čl. VII. ods. 6 záložnej zmluvy, v znení jej dodatku, nemá charakter zmluvnej podmienky a jeho nepravdivosť nezakladá porušenie zmluvy. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, z ust. § 544 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty sa viaže na porušenie zmluvnej povinnosti (záväzku), ktorú na seba prevzala zmluvná strana na základe zmluvy. Obsahom záväzku je niečo dať, konať, niečo sa zdržať alebo niečo trpieť (§ 494 Občianskeho zákonníka). Prehlásenie žalovaného v bode VII. ods. 6 záložnej zmluvy, že „záloh netvorí predmet jeho bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko ho nadobudol darovaním, a preto je záloh vylúčený z masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov“, nepredstavuje záväzok (t. j. povinnosť niečo dať, konať, zdržať sa alebo trpieť), ale ide o vyhlásenie o stave (vlastnosti) veci (zálohu). Nepravdivé vyhlásenie preto nepredstavuje porušenie povinnosti, ktoré by bolo možné zabezpečiť zmluvnou pokutou v zmysle § 544 Občianskeho zákonníka.

21. Pokiaľ žalobca v odvolaní dôvodil, že v zmysle čl. VII. ods. 6 záložnej zmluvy, v znení jej dodatku, s poukazom aj na čl. VII. ods. 7 zmluvy, bol žalovaný povinný zabezpečiť peňažnú pohľadávku zálohom (nehnutelnosťami), ktorý netvorí predmet bezpodielového spoluvlastníctva manželov, čo žalovaný porušil, odvolací súd odkazuje na bod 14. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň konštatuje, že keďže vznik povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu je viazaný na porušenie povinnosti, ktorú

dlužník prevzal na seba na základe zmluvy, musí byť zmluvná povinnosť, na porušenie ktorej sa zmluvná pokuta vzťahuje, v zmluve definovaná jednoznačne, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

22. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalobcu vo vzťahu k nevykonaniu dôkazov – výsluchu strán konania. Civilný sporový poriadok ukladá stranám konania povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd však nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a záver o tom, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.), nie strán konania. Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom/stranou nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi/strane možnosť konať pred súdom (viď aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 262/2009, 3Cdo 50/2008, či R 37/1993). Rovnako Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 64/1997 konštatoval, že do obsahu základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonaným dôkazom, ktoré účastník/strana konania pred všeobecným súdom navrhol, nepatrí povinnosť súdu vykonať všetky navrhnuté dôkazy, pretože princíp voľného hodnotenia dôkazov v konaní pred súdmi v spojení so zásadou spravodlivého rozhodnutia vecí sudcovi a súdu umožňuje vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia k takémuto rozhodnutiu vedú. V prípade, že súd odmietne vykonať určitý stranou konania navrhovaný dôkaz, je však jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

23. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia náležite odôvodnil prečo nevykonal žalobcom navrhovaný výsluch strán konania, s ktorým postupom sa odvolací súd stotožňuje. Dôvodom zamietnutia uvedeného návrhu bola nadbytočnosť výsluchu strán konania, a to vzhľadom na správny záver súdu, že prehlásenie nie je právnym úkonom podľa § 34 Občianskeho zákonníka a skutočnosť, že rozhodné a relevantné skutočnosti vyplývajú z predložených listinných dôkazov. Odvolací súd v tejto súvislosti zároveň dáva do pozornosti konštatovanie okresného súdu, že žalobca nepreukázal, a teda neuniesol dôkazné bremeno, že prehlásenie žalovaného bolo skutočne nepravdivé, keď len tvrdenie o podanej žalobe manželky žalovaného k prijatiu takéhoto záveru nepostačuje. Žalobca v priebehu konania (ani odvolacieho) netvrdil, že by bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe manželky žalovaného, s poukazom na ktorú vyvodil záver o nepravdivosti vyhlásenia žalovaného.

24. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a závery odvolací súd, v celom rozsahu sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, rozsudok okresného súdu, vrátane výroku o trovách konania, ktorý nebol osobitne napadnutý odvolaním, a vo vzťahu ku ktorému súd aplikoval správne zákonné ustanovenia, ako vecne správny potvrdil.

25. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 C. s. p. Úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný, a to v celom rozsahu, preto mu súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania následne rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).